

VAS-ÉS FÉMMUNKÁS

Foia oficială a Uniunii Muncitorilor în Fer, Metal și Chimică din România || A romániai vas, fém és vegyipari munkások országos szövetségének hivatalos közlönye

TELEFON: 4-50-13

Apare la 1 ale fiecărei luni // Megjelenik minden hó elsején
Redactor responsabil: RUSU SIMION

Redacția și Administrația:
BUCUREȘTI VI, STRADA CAZĂRMEI No. 11

A regáti vasmunkások kerületi konferenciája

**46 kiküldött 25.000 vasmunkást képviselt -- A konferencia távirata
Őfelsége II. Károly királyhoz**

Hetekkel előbb már igen élénk lelkesedést lehetett tapasztalni a fővárosi vasmunkások körében. A Szövetség által július 31-ére összehívott regáti vasmunkáskonferencia nagy érdeklődést váltott ki a vasipari üzemek munkásai között. Ahol egy vasmunkással találkoztunk, első kérdése az volt: készen vannak-e a konferencia előkészítő munkálatai? Lehetséges volna-e, hogy én is résztvegyek a konferencián, mint hallgató? A hallgatók részére kibocsátott igazolványok a legrövidebb idő alatt egy szálig elfogytak. A Casa Poporului terme zsufolásig megtelt küldöttekkel és hallgatókkal. Honnan eredt ez a hatalmas áramlat és ez a rendkívül nagy lelkesedés a vasmunkások között? A magyarázat nagyon egyszerű: A regáti vasmunkások már nem tudnak tovább élni középkori munkafeltételek és munkabérek mellett. Ők tehát emberibb életet akarnak teremteni maguknak. Igen szoros már a harapófogó, amelybe a kapitalisták a vasmunkástömegeket szorítják. A konferencia napirendje felölelte azokat a kérdéseket, melyek a vasmunkások mindennapi életével szorosan összefüggnek. Ez a tény váltotta ki az egész Regát területén dolgozó vasmunkások lelkesedését és érdeklődését.

Egy új felfogás tört magának utat a munkások gondolatvilágában, amely sokat ígér a

jövő szempontjából, ez pedig az, hogy mind-egyik meggyőződéssel vallja a szakszervezetben való tömörülés szükségességét, és hogy csak ezen az úton haladva lehet enyhíteni és javítani a munkásság siralmas helyzetén.

A munkás rabszolga helyzetének megszüntetése és emberi mivoltának elismerése képezi azt a célt, amelyet követnek a vezetők és a jelek azt mutatják, hogy a nagy vasmunkástömegek is kezdik megismerni ezt a nagyhorderejű kérdést. A fejlődés iránya még lassu, de a múlt és jelen közötti különbséget már fel lehet ismerni. A munkásság szervezkedési szelleme sohasem volt élénkebb, kifejezettebb, mint ma. El kell tűnjene a szervezkedési szabadság útjában álló akadályok és biztos, hogy a szervezkedés gyökerei mélyen hatolnak a vasmunkás tömegek szívébe. Ma még a munkaadók rögtön elbocsátják azt a munkást, akiről feltételezik, hogy szervezett. Soha az illetékes fórumok nem hallgatták meg a munkások irányú panaszait. A szervezkedési szabadság hiánya roppant elkeseredést váltott ki a munkástömegek öntudatában.

Hogy véget lehessen vetni egy olyan helyzetnek, amely tovább tarthatatlan, a konferencia egyhangulag úgy határozott, hogy a szakszervezeti szabadság védelmére Őfelségének legmagasabb oltalmát kéri és az alábbi távirat szövegét juttatta Őfelségéhez:

ŐFELSÉGE II. KÁROLY KIRÁLYNAK

BUCUREȘTI

A Romániai Vas- és Fémmunkások Szövetségének július hó 31-én megtartott konferenciája, 46 küldött és 25.000 vasmunkás nevében, mély hódolattal és teljes bizalommal járul Felséged, mint az állam feje magas színe elé, azon forró kérelemmel, vegye legmagasabb oltalmába a munkásság szakszervezeti szabadságát.

Felséged színe elé terjesztve alázatos kérésünket, a konferencia egyben a legmélyebb tisztelettel biztosítja Felségedet a munkásság felhatalmazott és szabadon választott képviselői útján, hogy az Országos Szakszervezeti Tanács kebelében egyesült szervezett munkásság mindenkor a rendnek, lörvényességnek és igaz hazafiasságnak hiva volt és marad, amelyre Felséged és az ország minden körülmények között támaszkodhat.

Az értekezlet nevében:

N. MUNTEANU, elnök.

SIMION RUSU, titkár.

A konferencia megnyitása

Muntean szaktárs, a Szövetség titkára délelőtt fél 11 órakor nyitja meg a konferenciát, megállapítva, hogy 46 küldött jelent meg a konferencián 25.000 vasmunkás képviselőiben az alábbi helységekből: București, Ploești, Moreni, Cămpina, Târgoviște, Bușteni, Constanța, Brăila, Galați, Iași és Giurgiu.

Üdvözölve a megjelent küldötteket, Muntean szaktárs rámutat a konferencia céljára. A munkásság szervezkedésének és szolidaritásának megteremtése a célunk — mondja az előadó. A mai idők háborus veszedelme, amely fejünk felett lebeg szükségessé teszi az összetartozást.

Az ország alkotmánya biztosítja a munkásoknak a szervezkedési jogát. Minket azonban

nem értettek meg. A mi tevékenységünk nyílt és világos, mint a nap, nincs benne semmi felfordulást célzó szándék. Nincs célja megakadályozni a munkát a maga előhaladásának természetes útjában. Mi mást nem kérünk, mint mozgási szabadságot, úgy amint az ország törvényei ezt biztosítják. Eddig a gyári munkásban — jogtalanul bár — mindig a rosszrahajló tényezőt látták, dacára, hogy a munkások képezik a termelés legfőbb tényezőjét.

A munkásság az ő törvényes szabad szakszervezetei révén akar küzdeni az ő érdekeiért. Meggyőződésünk az, hogy ha ez a törekvés gyökeret ver a tömegek lelkületében, nem fog elmaradni a siker.

Az Országos Szakszervezeti Tanács kiküldöttjének felszólalása

Lotar Rădăceanu felszólalásában a következőket mondja: A munkásmozgalom története minden országban a vasmunkásokat állította a szervezkedési mozgalom élére. Nálunk a fővárosban és az O-Királyság területén a vasmunkásokat sajnos nem találjuk az első sorokban. A mai konferencia meg kell teremtsen a vasmunkások mozgalmi elsőbbségét, amely például kell szolgáljon a többi szakmáknak is.

Az ország törvényei, az új alkotmány, megadják a jogot a szabad szervezkedésre. Nagyon sok munkaadó távol áll még attól, hogy megértse ezt a szentesített jogot. A szervezkedéssel a munkások nemcsak a maguk, hanem az állam érdekeit is szolgálják.

A munkások érdeke az, hogy emberséges életet éljenek, az államnak érdeke az, hogy szükség esetén egészséges, erős, a veszélyekkel megbirkózni tudó katonái legyenek. Az, amit a szervezett munkásság akar, nem ellenkezik az állam hazafias és nemzeties szellemével.

Titkári jelentés

Rusu Simion szövetségi titkár részletes jelentést terjeszt elő a vasmunkások általános helyzetéről. Ismerem a vasmunkások szenvedéseit, mondja az előadó. Célunk, hogy a munkásság jobb jövőjének legrövidebb útját találjuk meg. Ez az út a szakszervezetekben való tömörülés, mert a munkásság gazdasági helyzete szorosan összefügg a szervezkedés kérdésével.

Kijelentések hangzottak el a múltban, hogy a regáti munkásság nincs megérve a szervezkedésre. Ez a kijelentés tévedésen alapszik, mert nem a munkások az okai szervezetlenségüknek, hanem a munkaadók, akik a törvények rendelkezése ellenére, tüzzel-vassal igyekeznek kiirtani a szervezkedés szellemét ott, ahol ez a szellem megnyilvánulásra törekszik.

Országunk agrár jellegét mindjobban az ipari jelleg váltja fel. Az üzemek a munkásságot úgy kezelik, mint ezeltől kétezer évvel és minden olyan lehetőséget megakadályoznak, amely az emberibb megélhetés színvonalának elérését célozza. A vasmunkások munkabérei nem felelnek meg a legalacsonyabb létminimumnak sem. A munkáslakások egészségtelenek, nincs egy olyan munkáslakás, ahol fürdőszoba lenne.

Az életnivó fejlődését kollektív szerződésekben foglalt jobb munkafeltételekkel és munkabérekkel akarjuk elérni. Ugyancsak ezen az úton kell szorgalmazzuk a 8 órás munkaidő betartását. Határainkon túl büszkélkedünk szociálpolitikai törvényeinkkel, de mi az érteke ezeknek a törvényeknek, ha sohasem voltak betartva. A munkaellenőrző közegeket végrehajtóerővel kell felruházni, hogy ne legyen több szó a 80 és 90 órás munkahétről, amikor más országokban komolyan foglalkoznak a 40 órás munkahét bevezetésével.

A tisztviselők és a fővárosi villamos művek munkásai állásfoglalása

A Petroleum- és Csotolt Ipari Tisztviselők Szakszervezete, valamint a Városi Villamos Művek (STB) munkásai átiratban közölték, hogy szolidaritásukról biztosítják a vas-, fém és vegyipari munkásságot a jobb sorsért való küzdelmükben.

A küldöttek jelentése

Stamate Dragomir (București) előadja, hogy a munkásságnak nincs mit várni, erőteljes szervezkedést kell indíttson a maga sorsának enyhítése céljából.

Moisescu (București) rámutat arra, hogy a silány munkabérek miatt a munkások nem jó fogyasztók. Érdekes statisztikai adatokat sorol fel. Egy 4 tagból álló családnak szükséges élelemre évi 38.000 lei, 23.000 lei ruházásra, 20.000 lei lakásra, 16.000 lei iskoláztatás és egyéb költségekre. Összesen 97.000 lei, ami napi 323 leinek felel meg, nem számítva ebbe az ünnep- és vásárnapokat. A fenti összegek a legszükségesebb létminimumot fedezik. Azonban a vasmunkások keresete lényegesen alul marad a létminimumon.

Felszólalnak még a következő küldöttek: Gh. Marinescu-Ploesti, Crăciun Petre București, Gavrilăscu Măgură-București-Noi, Herscovici Lázár-Industria Electrică-București, Radu Petrescu-Ploesti, Alexandru Nicolae-Ploesti, Gh. Boacă-Ploesti. Mindezek a felszólalók ismertetik az üzemekben dolgozó munkások helyzetét, munkafeltételeit és munkabéreit.

Délutáni ülés

Délután 3 órakor az értekezlet folytatódik. Pop Dumitru a „Lumea Nouă” újság képviselője szólal fel. Rámutat arra, hogy ez az újság a munkásérdekek igazi védelmezője. Más újságok kereskedelmi alapelvek szerint működnek. Mindazt amit irnak üzleti szempontból teszik. A munkásságnak kötelessége saját lapját a „Lumea Nouă”-t támogatni, mert ez az újság áll az elnyomott munkásság szolgálatában.

A felszólalás élénk tetszést váltott ki a konferencia tagjai körében.

A továbbiak során folytatódnak a delegátusok jelentései a következő sorrendben:

Postelnicu-Galați, Coman Gheorghe-Moreni, Radnef Gheorghe - București, Tănase-Galați, Gheorghe Ion-Giurgiu, Vasilescu Dumitru-București, Manescu Racovschi-Ploesti, Radu Gheorghe, Matache Marin, Florea Nicolae-București, Huditeanu-Bușteni, Zodic-București, Cucu-Brăila. Az összes felszólalások ismertetik a vasmunkások helyzetét, a munkabérek és munkafeltételeket és a szakszervezeti szabadság hiányát.

A felszólalások lezárása után a konferencia az alábbi határozati javaslatot fogadja el:

A regáti vasipari üzemekben dolgozó munkásság munkabérei és munkafeltételei nem állanak arányban olyan létminimummal, amely a legszerűsebb életstandardot biztosítaná.

Ha ezen a téren hivatalos vizsgálat indulna meg, úgy könnyen megállapítható lenne az a nyomor és szegénység amelyben a munkások családjaikkal együtt tengődnek. A rossz táplálkozás, egészségtelen lakásvizonyok következtében a munkásság léte forog kockán.

A munkafeltételek és a munkabérek problémája megfelelő megoldást kell nyerni állami életünk keretén belül. A munkásság jól tudja, hogy a mai termelési rendben a bérek között szabad egyezkedés tárgyát képezi. Ebben a szabad egyezkedésben mindig az erősebb — a mi esetünkben — a kapitalizmus dikálja a feltételeket. Az erők egyenlőtlenek. A vasmunkásság követeli a maga természetes jogait. Egyenlő jogokat követel a szabad szervezkedés terén a munka adókkal.

A mi munkaadók ellenségei a munkások szervezkedésének és minden eszközt felhasználnak arra, hogy ilyirányú kezdeményezéseket elfojtsanak. A szervezeti eszme terjesztése valamely gyárban, elbocsátást von maga után, valamint annak a véleménynek a kialakulását, mintha a munkásoknak meg nem engedett céljai

a vasmunkások annak a reményüknek adnak kifejezést, hogy a szakszervezeti szabadság eszméje nem fog csorbát szenvedni, mert a szabadság eszméje minden demokratikus államban elismerésre talált.

Csak a szabadon fejlődő és a munkástömegek szabad akaratából vezetett szakszervezetek tarthatják fenn a tőke és munka közötti egyensúlyt. A totalitáris államok szakszervezeti rendszere, amellyel, hogy zavaros, eddig még nem oldott meg semmit e két tényező között fennálló bonyolult problémákból. Ebből a szempontból a munkásság reméli, hogy a Munkaügyi Miniszter ur számolni fog országunk különleges viszonyaival és az új változtatások a szakszervezeti szabadság jogának kiszélesítését fogják szolgálni.

A 8 órás munkaidő

Ugy a kis-, mint a nagyüzemekben a munkaidő napi 10—12 és 14 óra, dacára a 8 órás munkaidőt szabályozó törvénynek. A 8 órás munkaidőt követelő munkásokat elbocsátják az üzemekből. A szabad idő felhasználásának megszervezése ábránd marad csupán, — bármily jó akarat vezérli a Munkaügyi Miniszteriumot — mindaddig, amíg nem történnek megfelelő intézkedések aziránt, hogy a 8 órás munkaidőt minden üzemben tiszteletben tartsák.

A 8 órás munkaidőt szabályozó törvényt közérdekű törvénynek kell nyilvánítani és szigorú megtorlásokat foganatosítani e törvény ellen vétőkkel szemben.

Amikor az ország magasabb érdekei úgy kívánják, a vasmunkások önként felajánlják szolgálataikat, hogy 8 óránál tovább dolgozzanak, nem hajlandók azonban beletnyugodni abba, hogy kis- és nagyüzemek egyaránt, profitjuk növelése szempontjából tetszésük szerint 10—12 órai munkaidőt állapítsanak meg, amikor más országokban komolyan foglalkoznak a 40 órás munkahét bevezetésével.

A munkafelügyelet

A munkafelügyelet terén a konferenciának az a véleménye, hogy a felügyeletet a munkaügyi felügyelők a szakszervezeti kiküldöttek jelenlétében gyakorolják.

A munkanélküli segélyek kiosztása a jövőben a munkásszakszervezetek felügyelete mellett történjék, hogy ezzel a multban történt visszaélések elkerülhetők legyenek.

A vasmunkások konferenciája megállapítja, hogy olcsó és egészséges munkáslakások építésére nálunk még eddig semmiféle kezdeményezés nem történt.

A konferencia felkéri a kormányt, tegyen intézkedéseket a munkáslakások felépítésére, első sorban București-ben, ahol az ipar nagymérvű fejlődése következtében a munkások száma mind egyre nő.

A Társadalombiztosító és a Munkakamarák

Tekintettel arra, hogy jelenleg a társadalmi biztosító törvények módosító tervezete folyamatban van, a konferencia ama véleményének ad kifejezést, hogy ez az intézmény szociális téren fontos szerepekre hivatott. Minthogy a világ legtöbb országában ez az intézmény messzemenő önkormányzat alapján működik, állami ellenőrzés mellett, a konferencia felkéri a Munkaügyi Minisztert, hogy a társadalmi biztosító intézményét minél szélesebb körű önkormányzati joggal ruházza fel, hogy ezzel az ország szociális fejlődésében betölthesse nagyfontosságú szerepét.

A vasmunkások konferenciája a munkakamarai választások kiírását kéri.

A határozati javaslatban foglalt követeléseket a szövetség titkársága az illetékes Román hatósághoz fogja eljuttatni, kérve annak érvényrejtését.

A konferenciát az elnök szaktárs lelkesítő szavakkal zárta be.

A konferencia résztvevői

volnának, míg a munkaadók szabadon szervezkedhetnek a munkaadói szervezet: az U. G. I. R. kötelékében.

A szakszervezeti szabadságnak a munkaadók részéről való respektálása céljából a munkásság a kormány támogatását igényli, annak a jognak biztosítására, amely bennfoglaltatik törvényeinkben és országunk alkotmányában. Mint gyakorlati tennivalót a konferencia javasolja, hogy az állami rendelkezésre bármily formában dolgozó üzemek köteleztesse a szervezett munkásokkal dolgoztatni, akiknek munkabérei és munkafeltételei kollektív szerződésük után szabályoztassanak.

A munkaszerződés törvényének módosítása

A munkaszerződésekről szóló törvény olyképpen módosítása szükséges, hogy a munkaadók kötelesek legyenek az elbocsátásokat írásban megindokolni.

Szükséges a minimális munkabéreknek dekretumtörvény útján való meghatározása, azon munkáskategóriák számára akiknek keresete a létminimumon alul van. Ugyanilyen uton emeltessenek a munkabérek az utóbbi időben észlelhető drágasági százalék arányában.

Annak tudatában, hogy a Munkaügyi Miniszterium jelenleg a szakszervezeti törvény módosításán dolgozik,

Szaporodik a halálos balesetek száma a reșiței üzemeknél

A Reșița-műveknél legutóbb megismétlődött halálos baleset szükségessé teszi, hogy a közvélemény figyelmét rátereljük erre az üzemre, mivel úgy látszik, hogy a hatóságok megelégednek a baleseteknél előírt jegyzőkönyvek felvételével, de nem kutatják ki ezen egyre sűrűbben megismétlődő balesetek tulajdonképeni okait, ennél fogva a balesetek elhárításához szükséges intézkedések sem lesznek foganatosítva.

Pedig ez szükséges lenne, mert nem lehet senki előtt közömbös, hogy a reșiței üzemekben a legutóbbi 12 hónap leforgása alatt negyven halálos baleset történt, negyven ember vesztette életét, negyven család borult gyászba, vesztette el kenyérkeresőjét.

A balesetek kivizsgálásánál rendszerint az az egyoldalú kérdés vetődik fel: a balesetek elhárítására szolgáló védőberendezések megvannak-e s megfelelnek-e a törvény előírásainak?

A racionalizálás elnevezése alatt folyó emberhajsza azonban azt bizonyítja, hogy a leg-

kitűnőbb védőberendezések sem óvhatják meg a munkást a kisebb-nagyobb, vagy halálos balesetektől, ha a munkafolyamat annyira kimerítő, a munkás hajszolása annyira emberfeletti teljesítményre, vagy a belső kényszer, hogy az önhajszolás által elért csekély fizetéssel elenyhítse családja nyomorát.

A Reșița-üzemeknél mindkét eset áll fenn. Egyrészt az üzemvezetők és mesterek hajszolják a munkásokat emberfeletti termelésre, ami a munkást idegessé teszi, megakadályozza, hogy saját biztonságára is némi tekintettel legyen, azután meg, egyrészt, hogy többet keressen, másrészt, hogy az üzemvezetők és mesterek folytonos zaklatását elkerülje önmagát hajszolja a végtelenségig. Ennek a rendszernek a megszüntetése nélkül pedig nem csökkenni, nem megszűnni, hanem fokozódni fog a halálos balesetek száma.

A legutóbbi baleset június 30-án történt. A kohóműben egy 15 méter magas állványon végezte munkáját négy munkás, akik a kohóosztály tetőzetét szerelték le, hogy megújítsák. Az állvány összeomlott és a négy munkás közül kettő: Franz Fleck és Josef Kausch a

mélybe zuhantak, ahol holtan terültek el. A két másik munkás úgy kerülte el hasonsorsát, hogy sikerült a tetőperemébe kapaszkodniok, míg társaik kiszabadították őket veszélyes helyzetükből.

Ha figyelembe vesszük, hogy ennek a négy munkásnak nagyon nehéz munkát kellett végeznie 15 méter magasságban, kánikulai hőségben, a kohókból kiáramló bódító gázaktól körülvéve és a kohóüzem idegtompító zaja kíséretében — máris elég okot találunk arra, hogy a baleset bekövetkezését megértsük. De azt is, hogy más munkabeosztással, a munkások sűrű felváltásával ezt a balesetet el lehetett volna hártani.

És most tegyük rövid vizsgálat tárgyává a resicai vállalat 1937. évi üzletmenetét.

A vállalat június hó 26-án tartotta meg évi közgyűlését. Az igazgatótanács jelentéséből megállapítható, hogy az 1937. évi bruttó jövedelem 900.188.916 lej volt. Az elosztásra kerülő tiszta nyereség pedig 115.050.382 lej. A részvényesek a részvény névleges értékének megfelelően 10 százalékos jutalékban részesülnek.

Ennek a hatalmas profitnak kell áldozatul essék annyira sok munkás élet.

A vas- és fémmunkások nemzetközi kongresszusa

Julius hó 11-én Prágában, az ünnepiesen feldisített „Steiner“-teremben nyílt meg a Vas- és Fémmunkások XIV. Nemzetközi Kongresszusa. A kongresszus nemzetközi és demokratikus szellemét nemcsak a tanácskozások és a hozott határozatok jellemezték, de külsőségeiben is a legteljesebb mértékben jutott kifejezésre. A hatalmas előadói emelvényen pálmákkal övezve ott látjuk jobbfelől Masaryk G. Tamásnak, Csehszlovákia megalapítójának és első köztársasági elnökének márvány mellszobrát, baloldalon Benes Eduard jelenlegi köztársasági elnök ugyancsak márvány mellszobrát, az emelvény előterében Marx Károly, a modern szocializmus megalapítójának ércebeöntött hatalmas mellszobrát. Ezek a szobrok jelképei a demokráciának, a szabadságnak, a békének és az emberi humanizmusnak. De ott látjuk az egyes nemzetek jelképeit. A terem karzatáról 18 állam nemzeti lobogója omlik alá. Az angol, francia, norvég, svéd, román, lengyel, magyar, belga, dán, csehszlovák stb. államok lobogói színpompás látványosságot nyújtottak, jelképezve, hogy ha az emberi humanizmusnak, a testvéri egyetértésnek az útjára lépnek a népek, éppen olyan nagyszerű békében élhetnek, mint amilyen szépen megférnek egymás mellett a különböző nyelvet beszélő nemzetek lobogói.

A 18 állam ugyanannyi nyelvet beszélő delegátusai minden közelebbi kérdezősködés és kalauzolás nélkül helyezkednek el a hatalmas nagy tanácskozó teremben. Az asztalokon már előre elhelyezték az egyes országok nevével ellátott táblákat és mellé kitűzve, ugyanazon ország kis lobogóját. Példás rend, fegyelem uralkodik a teremben, amikor az emelvényen megjelennek az elnökség tagjai és Hampl szaktárs, mint a vendéglátó állam vasmunkásainak reprezense, üdvözlő a kongresszust. És utána következnek az angol, francia és német nyelvű megnyitóbeszéd.

A nemzetközi vas- és fémmunkások kongresszusának küldöttjei közel 2 millió szervezett vasmunkást képviseltek. Olyan szám ez, amely minden körülmények között tekintélyt és hatalmat jelent az európai kontinensen. És éppen erejénél és súlyánál fogva tiltakozását emelte fel azon imperiálista és fasiszta támadások ellen, amelyek a szabad, demokratikus Csehszlovákia népét érik. Egy dolgos, iparkodó, minden néppel békességben élni akaró népet, amely kiérdemelte minden nemzetnek a tiszteletét és megbecsülését, a civilizált világnak kötelessége védelmébe venni.

De Csehszlovákia népe tudatában is van saját emelkedettségének, saját igazságának és igazában gyökeredző erejé-

nek. Sehol az országban nyugtalanságot, zavart és a kívülről jövő fenyegető támadásokkal szemben megfélemlített közhangulatot tapasztalni nem lehet. Ellenben nyugodt és méltóságteljes egységes álláspont hatja át az ország szabadságszerető népét a kívülről jövő veszéllyel szemben és el van határozva, hogy: A másét nem kívánja, de a maga szabadságát és országa területi épségét megvédi.

Necas mérnök, szociáldemokrata miniszter, jelentette ki a kongresszuson

hozatalra.

Igen, ilyen egységes Csehszlovákia munkásosztálya az országot fenyegető veszéllyel szemben, nemzetiségre való tekintet nélkül. És tegyük hozzá ehhez mindjárt, hogy a cseh kormány, amelyben három szociáldemokrata miniszter foglal helyet, megbecsüli és honorálja úgy a többségi, mint a kisebbségi munkásosztálynak ezen határozott, bátor álláspontját, úgy gazdasági, mint politikai és szociális téren egyaránt. Egyenlő kötelezettség mellett egyenlő jog és szabadság illeti meg Csehszlovákia minden rendű és rangú polgárát.

A kongresszus az elfogadott határozati javaslatokban nagyvonalakban leszögezte álláspontját mindazon kérdésekben, amelyek érintik a világ vasmunkásságának gazdasági és szociális érdekeit. Természetes dolog, minden ország vasmunkássága a saját államának gazdasági, politikai és szociális helyzetéhez alkalmazkodva intézi a maga ügyeit.

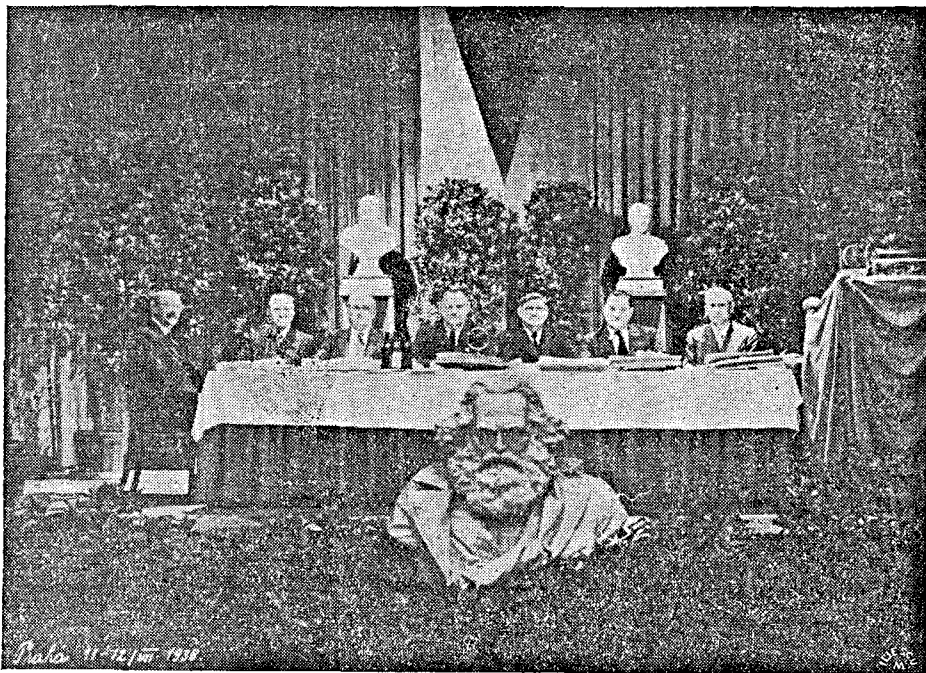
A kongresszus lefolyásáról — amelyen országunk vasmunkássága is képviseltette magát — a következőkben számolunk be:

A kongresszus megnyitása

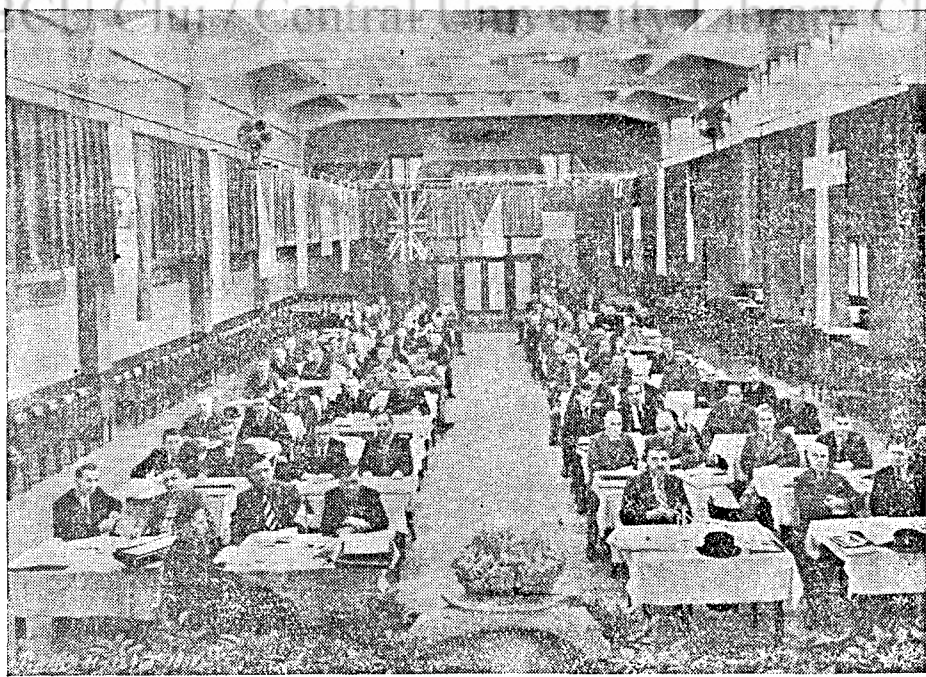
A kongresszust a csehszlovákiai vasmunkásszövetség elnöke, Hampl szaktárs üdvözlőbeszéde nyitja meg. Örömmel tölti el a csehszlovákiai vasmunkásságot, — mondja Hampl szaktárs, — hogy a Vasmunkások Nemzetközi Szövetsége, a közbejött politikai nehézségek dacára is, a kongresszust a csehszlovák köztársaság fővárosába hívta össze. A vasmunkások és a szabad demokratikus köztársaság szociáldemokrata össz munkássága köszönti a kongresszust. Meggyőződésük, hogy az egész világ figyelme Csehszlovákiára irányul. Kellemesebb lenne, ha ez a figyelem a demokratikus állam 20 éves fennállását érné, mint a jelenlegi körülmények között állani az érdeklődés központjában. A Csehszlovákiáért folyó harc a demokrácia vagy a fascizmus európai elsőbbségéért folytatott harccá vált. Ismeretes az ujnómet imperiálisták célja, amely a nemzetiségi kisebbségek iránti gondoskodás köpenyébe burkolózva, ténylegesen Csehszlovákia megsemmisítésére törekszik, hogy így nyissa meg maga részére az utat a Balkánra, azután Ukrajnába s ezen keresztül az ázsiai kontinensre.

Köszönet az elismerésért, amelyet harcunk a demokratikus közvéleményben keltett. De szükséges, hogy a demokráciáért folyó harcban az egyes országok összefogása erősebb kifejezést nyerjen. Részünkön van az igazság, a becsület és a jog. Harcunkat magasabb és tökéletesebb társadalmi formák eléréseért vívjuk. Feltartóztathatnak bennünket, a nyers erőszak eszközével megláthatják a dolgozó emberek felemelkedését, de a végső győzelem mégis a miénk lesz!

Ezután Hampl szaktárs a meghaltakról emlékezik meg. Első helyen a csehszlovák köztársaság első elnökéről: T. G. Masarykról. A Vasmunkások Nemzetközi Szövetségének munkatársai közül meghalt: a Belga Vasmunkásszövetség titkára, Solau szaktárs, a Norvég Vasmunkásszövetség volt elnöke, Melgaard

A kongresszus elnöksége. Jobbról: Svenson (Svédország), Chevalme (Franciaország), Ilg (Svájc), Hampl (Csehszlovákia), Little (Anglia), Staal (a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal képviselőjében) és Tayerle (a Nemzetközi Szövetség képviselőjében).

A kongresszus résztvevői

tartott üdvözlő beszédében, hogy nem fogják engedni, hogy országukat koncentrációs táborra alakítsák át, inkább a harcmezőn pusztulnak el, de jogukat és szabadságukat nem adják fel. És ez az elhatározottság hatja át Csehszlovákiában a demokratikus polgári pártokat, a köztársaság elnökét és a munkásosztály minden rétegét nemzetiségre való tekintet nélkül.

Alkalmunk volt hallani a cseh vasmunkás kongresszuson, amelyet közvetlenül a nemzetközi kongresszus után tartottak, amikor a német, magyar, lengyel és szlovák küldöttek saját anyanyelvükön nyilatkozatot tettek, mely szerint együtt éreznek a demokratikus cseh néppel és országuk és szabadságuk megvédelmezéséért készek minden áldozat-

szaktárs, az Osztrák Szakszervezeti Szövetség volt elnöke, Hüber, az Angol Szakszervezeti Szövetség egykori elnöke, Purcell, a politikai munkásmozgalom éléről a lengyel szociáldemokrácia vezetője, Daczynski és az osztrák szociáldemokrácia vezető teoretikusa, Otto Bauer.

A küldöttek a meghalt vezetők és szaktársak emlékét felállással tisztelik.

Ezután a kongresszus elnökségét választják meg, amely a következőkből áll: Hampl (Csehszlovákia), Little (Anglia), Chevalme (Franciaország) és Svenson (Svédország). A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Staal, a Nemzetközi Szakszervezeti Szövetséget és a Csehszlovákiai Szakszervezeti Tanácsot Tayerle elvtársak képviselték. Ugyancsak megjelent a népjólétiügyi miniszter, Necas mérnök elvtárs is.

A Komotau (Csehszlovákia) Vasmunkás-szövetség részéről Kaufmann szaktárs üdvözlö a kongresszust. Vázolja azt az élet-halál-harcot, amelyet a határzónán fekvő területek szervezett munkásai kénytelenek vívni a sudétanémet mozgalommal szemben.

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal részéről Staal elvtárs intéz üdvözlőbeszédét a kongresszushoz, aki hangsúlyozza a Szakszervezetek Nemzetközi Szövetségének a Nemzetközi Munkaügyi Hivatallal való szoros együttműködését. Számos országban a szervezett munkások előmunkálatai nagyban megkönnyítették a Munkaügyi Hivatal feladatát a munkaidő, a fizetéses szabadság és egyéb kérdésekben.

A csehszlovákiai Szakszervezetek központi főtitkára Tayerle üdvözlö ezután a kongresszust a Nemzetközi Szakszervezeti Szövetség nevében. Majd beszédében rámutat az egyoldali ricionalizálás és a termelés központosításának áldatlan hatására. A nagyfokú munkanélküliség annak a következménye, hogy a gazdasági fejlődés nem tart lépést a technika fejlődésével. A szervezetek nehéz küzdelmet folytatnak szociális és gazdasági követelések megvalósításáért. Így az egyik legfontosabb kérdés a munkaidő tartama, amely még nem nyert teljes rendezést, de amely nem kerülhet le addig a napirendről, amíg megfelelő megoldást nem nyer.

A demokratikus államok ideái, a nagy eszmék, az emberi jogok, a béke és a népek megértése győzedelmeskedni fognak. És ebben a közös munkában ennek a kongresszusnak is meg van a maga feladata. Föl a nemzeti vasmunkás szervezetek kifejlesztésére, föl a nemzetközi együttműködésre!

A titkári jelentés

Ezután a Vasmunkások Nemzetközi Szövetségének titkára, Ilg szaktárs teszi meg jelentését, miután a csehszlovákiai vasmunkás-szövetségnek szívélyes köszönetet mond a kongresszus nevében a figyelmes és előzékeny fogadtatásért.

Jelentését az 1930-ban Koppenhágában megtartott vasas nemzetközi kongresszuskor kezdte és nagy vonalakban rajzolja azt a gazdasági és politikai helyzetet, amelybe azóta a munkásosztály és a szakszervezetek kerültek. Ezt az időt előre nem látott hanyatlás jellemzi. A fasiszmus Olaszország kivételével a többi országokban csak gyenge mozgalom volt. Közben azonban Németországban és Ausztriában is erőre kapott és ma már fenyegeti más államok demokráciáját is és azok munkásmozgalmát és erőszakos politikájával veszélyezteteti Európa békéjét is. A fasiszmus brutális csapásaira és lökéseire a demokratikus államok békés, de hathatós ellenintézkedésekkel kell feleljenek.

A helyzet ily kellemetlen kifejlődése nem követhető volna be, ha nem lettek volna észlelhetők már hosszú évek óta az összes országok gazdaságában döntő szervezési változtatások és sok millió ember társadalmi nyomorának erősödése.

Ilg szaktárs ezután behatóan foglalkozik az elmúlt jelentési időszak nagyfontosságú eseményeivel. Az Északamerikai Egyesült Államok Vasmunkás szervezetének újból való belépését ismerteti. 1926—1930-ig az amerikai szervezetek már csatlakoztak egyszer a Vasmunkások Nemzetközi Szövetségéhez. A krízis által okozott rázkódtatás következtében azonban visszavonultak. Mostani visszacsatlakozásuk a nemzetközi vasmunkásmozgalom

megerősítéséhez hatalmas hozzájárulást jelent. Elismerő szavakkal adózik Ilg szaktárs a nagybritániai szövetségnek, amely országában a vasmunkásság részére döntő eredményeket tudott létrehozni. A franciaországi vasmunkásszervezetek is lényeges taglétszámnyeréséget mutathatnak ki. Hivatkozik Ilg szaktárs a francia mozgalom tradicionális forradalmi jellegére, de — mondja — ma a francia munkások nemcsak saját burzsoáziájukkal állanak szemben, hanem az internacionális fasiszmusal is, amely még veszedelmesebb.

A spanyol vasmunkásoknak és általában a küzdő spanyol munkásoknak Ilg szaktárs a Vasmunkások Nemzetközi Szövetségének üdvözlését tolmácsolja. Kifejezi nehéz harcukban való együttérzését és azt a reményét, hogy szabadságukat és demokráciájukat győzelemre fogják vezetni. További beszédében foglalkozik Ilg szaktárs azzal a veszéllyel, amit a fasiszta államok reakciós szociálpolitikája a többi országok munkásaira jelent. Mindenekelőtt az iparilag előrehaladt Németország társadalompolitikai visszaesése fenyegeti különösen a kisebb államokban a munkások szociális standardját. A munkaidő megrövidítéséért, valamint egyéb a fejlődés következtében sürgőssé vált szociális követelésekért folyó harcot a fasiszta Németország rendkívül megnehezíti. Ismernünk kell ezeket a tényeket azért, hogy jogos törekvéseink eredményét mégis biztosítani tudjuk a rendelkezéseinkre álló demokratikus eszközök igénybe vételének segítségével.

A második ülésnap

Croizert (Franciaország) szaktárs beszélt a Szakszervezetek nemzetközi egységének problémájáról.

Utal arra, hogy a franciaországi Vasmunkások Szövetség ismételt javaslatot nyújtott be e tekintetben a vasmunkások nemzetközi végrehajtóbizottsága elé, azonban a javaslatok mindannyiszor visszautasításra találtak. A kongresszus nem szabad, hogy félreismerje a helyzetet, amely az egységet szükségessé teszi.

Ezután — a kongresszus által lelkes fogadtatás közben — kezdi meg Necas népjólétiügyi miniszter üdvözlőbeszédét. Sajnos — mondja — az az érdeklődés, amely ma Csehszlovákia felé fordul, nem a köztársaság kulturális és szociális berendezkedésének szól. A sors nehéz feladat elé állította Csehszlovákiát, de a demokráciáért, szabadságért és az emberiség legmagasabb ideáitért való küzdelem tudata megacélozza erejét. Nem fogjuk engedni — mondja a miniszter — hogy nálunk koncentrációs tábor rendezzenek be, sem azt, hogy a dolgozó lakosságot jogaitól megfosztják s helyette nyers diktatúrát erőszakoljanak rá. Államunk tovább fog minden ellenségeskedéssel szemben előre haladni a türelem és igazság szellemében, első elnökünk Massaryk szellemében. A kongresszus erős tetszésnyilvánítása mellett élteit ezután a demokráciát és a Vasmunkások nemzetközi szövetségét.

A harmadik ülésnapon bevezetőként Hampl szaktárs közli, hogy a hivatalos küldött névjegyzék szerint a kongresszuson 86 kiküldött vesz részt 21 Szövetség képviselőjében 14 országból.

Nem jelentek meg a jugoszláviai kiküldöttek és a politikai viszonyok következtében nem képviseltette magát a spanyol vasas-szövetség.

A kongresszuson 4 hivatalos vendég, 9 fordító, gyorsíró és újságképviselő vesz részt.

Little (Anglia) szaktárs melegsavú üdvözlőbeszédet mond és biztosítja Csehszlovákiát az angol munkásság szolidaritásáról.

Svensson (Svédország) szaktárs számol be a skandináv államok munkásainak helyzetéről és a szakszervezetek munkájáról. Utal azon erős befolyásra, amit Svédországban, Dániában, Norvégiában és Finnországban a szociáldemokrata párt gyakorol a szociális törvényhozás terén. Mind a négy országban a munkásság által befolyásolt illetve uralt kormányzatok alatt sok minden történt: A munkaidő, a szabadság kérdése, a gyermekvédelem, az öregségi és rokkantsági biztosítás. Mindezek a kérdések a törvényhozás által már megközelítik a munkásság követelményeit.

Svensson megállapítja, hogy Svédországban a vasiparban foglalkoztatott munkások 95%-a szakszervezetekbe tömörült.

Norvégiában, mióta a munkáspárt képviselői kormányon vannak, a szakszervezetek és a munkáspárt tovább erősödik, ugyiszintén a finnországi munkásmozgalom is, amely néhány év előtt a teljes megsemmisülés előtt állott.

A következő szónok Croizert szaktárs (Franciaország) kívánja, hogy a szakszervezeti egység minden más országban olyan megoldást nyerjen, mint önük. Kéri, hogy a még le nem csatlakozott szervezetekkel a tárgyalásokat a legsürgősebben vegyék fel, hogy a teljes szakszervezeti egység létrejöjjön.

Ilg szaktárs: A szakszervezeti egység kérdésében tekintettel kell lenni az egyes országok helyzetére. A kommunisták az okai annak, hogy egyáltalában felvetődött a „szakszervezeti egység” kérdése, amennyiben évekel ezelőtt a szervezetekben szakadást idéztek elő. Ők maguk felelősek azért, hogy egyes országok szervezett munkásai az összeolvadást azokkal, akik magukat kommunistáknak nevezik, visszautasítsák.

Egyes országokban a helyzet az, hogy a mennyiben ott a szakszervezeteket összeolvadásra kényszerítene, úgy ez nem erősödésüket, hanem munkaképességük gyengülését vonná maga után.

Kéri a kongresszust, hogy ebben a kérdésben kövesse a Nemzetközi Szakszervezeti Tanácsnak az oslói értekezleten nyilvánított magatartását, amely határozat tudvalevőleg visszautasít minden egységfrontot a kommunistákkal.

Little szaktárs (Anglia) és Hampl (Csehszlovákia) a francia javaslat ellen beszélnek. A kérdést szavazás alá bocsátja az elnökség. Az eredmény: a francia javaslat mellett 10 (a franciák szavazata), ellene 60 küldött szavaz. Így tehát javaslatukat túlnyomó többségben elutasította a kongresszus.

Következnek az elnökség által beterjesztett határozati javaslatok:

Az 1938 július 11—14-én Prágában megtartott XIV. nemzetközi vasmunkáskongresszus a következőket határozza:

A világpolitikai kérdések és a béke biztosítása ügyében

A nemzetközi munkásmozgalom csak azokban az államokban teljesítheti feladatát, ahol szabadon és akadálytalanul működhetik a munkásság érdekében. Ez csak demokratikus államformák keretén belül lehetséges.

Az első és kimagasló feladat tehát a vasmunkás-szövetségeknek minden államban a demokratikus jogok védelme. A kongresszus meggyőződése az, hogy ezáltal leginkább szolgálják a munkásság érdekeit. A humanista világnézet alapját ily módon védelmezik a legjobban s így vihetik előbbre a munkásság és az egész emberiség társadalmi jólétét.

Mély felháborodással állapítja meg a kongresszus, hogy a világbékét a fasiszta imperiálizmus állandóan fenyegeti. Felszólítja a demokratikus államok kormányát, hogy a fasiszta államok elbizakodottságával és brutalitásával határozott tevékenységgel álljanak ellen és így a békét, amely a népek társadalmi jólétéhez szükséges, megvédelmezzék segítségükkel.

A köztársasági Spanyolországnak és ennek munkásságának az imperiálizmus elleni és a demokrácia védelmében folytatott harcában tanúsított vitézségéért legmélegb együttérzését fejezi ki.

A csehszlovákiai köztársaságnak és szorgalmas népének a fasiszta imperiálizmus támadásával szemben az állami egység védelmében tanúsított nyugodt és határozott magatartásáért a kongresszus nagybecsülését fejezi ki.

Csehszlovákia ezzel az európai békének nagy és felbecsülhetetlen szolgálatot tett. A kongresszus annak a kívánságának és reményének ad kifejezést, hogy az összes demokratikus államok úgy politikai, mint gazdasági tekintetben segíteni fognak, hogy ennek az államban, a demokratikus eszmék és a világbéke védelmezésében, nehéz feladatát megkönnyítsék.

Munkaidő

A modern technika fejlődése és a mai gazdasági rendszer hallatlan termelési lehetőségei parancsolóan szükségessé teszik az iparban a munkaidő szabályozását.

A kongresszus felhívja az országos szervezeteket, hogy tegyenek meg minden lehetőt a munkaidő megrövidítésének eléréseért, hogy a talajt a 40 órás munkahét megvalósítására minden iparban előkészítsék.

A munkásság egzisztenciájának biztosítása

A gazdasági jólét biztosítása céljából a kollektív szerződések és a társadalmi biztosító intézmények kiépítésének a legnagyobb fontosságot kell tulajdonítani.

Tanácsos, hogy az egyes országos szövetségek ezen feladatukon az illető országokban rendelkezésükre álló eszközökkel annak a tudatában dolgozzanak, hogy a munkásság biztosított egzisztenciaalapja egyik eszköze a demokratikus szabadság és a demokratikus államformák megvédelmezésére.

Szakszervezeti egység

A kongresszus megállapítja, hogy az egyes országokban a szakszervezeti egység messzemenő módon megvalósult és a kívülálló csoportoknak az országos szervezetekhez való csatlakozása minden további nélkül szabadságában áll, amennyiben az alapszabályokban és határozatokban lefektetett alapelveket elismerik. A nemzetközi szakszervezeti egység tekintetében a vasmunkások XIV. nemzetközi kongresszusa, mint a Szakszervezetek Nemzetközi Szövetségének tagja, ennek határozataihoz tartja magát.

A végrehajtó bizottság választása

A mandátum és számvizsgáló bizottság által előterjesztett jelentést a kongresszus egyhangulag elfogadja és a végrehajtóbizottságnak a felmentvényt megadja.

Bern a Nemzetközi Titkárság székhelye

A Szövetségi Titkárság székhelyének és a titkár személyének megválasztásánál franciák Páriszt mint székhelyt és főtitkárjukat, mint szövetségi titkárt ajánlják. Ezt a javaslatukat azzal indokolják, hogy a francia szövetség jóval erősebb minden csatlakozott szövetségnél.

A Központi Vezetőség ellenben ismét Berni ajánlja székhelyül és Ilg szaktársat titkárnak.

Hat szavazat ellenében a kongresszus ezt a javaslatot szavazza meg. A Nemzetközi Titkárság tehát Bernben marad s a titkár Konrad Ilg szaktárs.

Munkakonfliktus a Zsilvölgyében

A „Petroşeni“ és „Lonea“ társulatokkal kötött kollektív szerződés június 30-án lejárt.

A Petroşeni bányatársulat felmondta a kollektív szerződésnek ama részeit, ami a központi műhelyek és a vulkáni villanytelep munkásaira vonatkoznak. Ezen műhelyek munkásaival külön kollektív szerződést akarnak kötni.

A zsilvölgyi szakszervezetek azonban felmondták a teljes kollektív szerződést.

A békéltető tárgyalásokat július 12-ére tűzte ki az aradi munkaügyi felügyelő a petroşeni munkáskaszinó helyiségében.

Résztvettek a tárgyalásokon szakszervezeteink képviselőiben N. Munteanu, Szövetségünk titkára, Stanciu Iosif, Biró Ioan, Popa Ioan, Leach D., Fancsalı Nándor, Kibédi G., Vechel F., Saas L., Clemencic Fl., Sárbu Ioan, Crişan A., Borsai Oszkár, Petrovici Ioan szaktársak.

A tárgyalások folyamán az igazgatóság javasolta, hogy a bányász kollektív szerződésből a petroşeni központi műhely és a vulkáni villanytelep munkásait vonják ki.

Hosszas vita után a munkások képviselői elfogadták a javaslatot és a fentnevezett műhelyek munkásai részére megkötendő kollektív szerződés tárgyalásai rövidesen megkezdődnek.

A további tárgyalások során, amelyek a társulatoknál levő régi kollektív szerződés megújítására vonatkoztak, kijelentette az igazgatóság, hogy miután semmiféle béremelést nem hajlandók adni, fölöslegesnek tartanak minden vitát és ezért kérik, hogy a konfliktust utalják át a kötelező döntőbíróshoz.

Az igazgatóságnak eme negatív álláspontjára való tekintettel a konfliktus a Semmitőszék hatáskörébe eső döntőbíróshoz utalták át. A döntőbíróshoz a munkásokat Gherman Eftimiu és Gârbovean Simion mint rendes tagok, Petre Mihailă pedig mint pótag képviselik.

Tehát ez esetben is hiányzott a bányai igazgatóságnak a munkások iránt való jóakarata, annak dacára, hogy jogos követelések teljesítéséről volt szó és az élet drágulása mindenütt befejezett tények elé állították a munkásságot.

A Végrehajtóbizottságba egyhangulag a következőket választotta meg a kongresszus: Chevalme (Franciaország), Mc Kenna (Anglia), Svensson (Svédország), Hampl (Csehszlovákia) és Ilg titkár szaktárs (Svájc).

Az Internacionálé köszönete

A XIV. Vasmunkás nemzetközi küldött közgyűlés tárgysorozata ezzel kimerült.

Ilg szaktárs megköszöni a cseh szaktársaknak a kongresszus rendezésében kifejtett fáradozásukat és azt a szívélyes vendégszeretetet, amellyel a küldötteket úgy Prágában, mint a vidéken fogadták. Kijelenti, hogy a küldöttek az országban látottak és a szerzett tapasztalatok alapján Csehszlovákia népét a a legjobb emlékeztükben fogják megőrizni. Kívánja úgy a szaktársaknak, mint az egész emberiségnek sikerüljön a demokrácia védelmében való harcot győzelemre vinni.

Hampl szaktárs zárószava

A kongresszusi tanácskozások végére érve Hampl szaktárs annak a reményének ad kifejezést, hogy a kongresszusi határozatok, amelyek világosan leszögezik azt az álláspontot, amelyre az egyes kérdésekben a vasmunkásságnak helyezkednie kell és ezek nemcsak informatív jellegűek, hanem minden ország vasmunkásainak utmutatóul szolgálnak.

Meleg hangon köszöni meg Hampl szaktárs azt a megértést, amire Csehszlovákia munkássága talált és egyben kijelenti, hogy ez a munkásság minden körülmények között kitart a helyén, ahova a demokrácia és az össz munkásság iránti kötelezettsége állította.

Miután a kiküldötteket kéri, hogy Csehszlovákiát jóemlékezeikben megtartsák, egyben hazatérésükhöz kellemes utat kíván és ezzel a tizennegyedik Vasmunkás nemzetközi kongresszus véget ért.

Bérmozgalom a tg.-mureşi petroleumfinomítógyárban

A tár-gu-mureşi petroleumfinomító gyárban alkalmazott havidijasok a szakszervezeti erő igénybevételevel helyzetük megjavítása érdekében mozgalmat indítottak. Követeléseiket írásba foglalva az igazgatóság elé terjesztették. Az első házi tárgyalás semmi eredményre nem vezetett, annak dacára, hogy az alkalmazottak követelése a létező legyszerényebb volt és a törvényeken alapuló jogszerűséget viselte magán.

Az első követelés az volt, hogy alkalmazták a 8 órai munkaidőt az üzem összes munkásaira az eddig élvezett fizetések folyósításával. (Például az olajfőzők heti 72 órát is dolgoztak.) Továbbá adják vissza az 1931—32-ben levont 20—40%-ot, amit a gyár a krízis idején áldozat címen azért vont le, hogy az üzem menetét fenntarthassa.

A gyár igazgatósága a munkaügyi inspektor előtt történt első tárgyaláson is elzárkózott a kollektív szerződés kötése elől és csak egyéni sérelmek rendezésére volt hajlandó.

A tárgyalások ideje alatt azonban újabb esemény történt. Ugyanis esedékessé vált az órabéres munkások ruhapénzének kifizetése, de a gyár ezt nem teljesítette, hanem havi 100 lejes részletekben való kiegyenlítést ajánlott fel. Ez a körülmény a munkások legnagyobb felháborodását váltotta ki, úgy hogy a raktári munkások letették a munkát. A bizalmiak útján kijelentették, hogy bármilyen sürgős is a munka, a törvényes 8 órai munkaidőn túl nem dolgoznak és követelik, hogy a velük már előbb kötött kollektív szerződést úgy a fizetésekre, mint más pontokra vonatkozólag a gyár tartsa tiszteletben.

Mint hogy a gyár összes munkásai teljes szolidaritást vállaltak a havidijas alkalmazottakkal, a gyár igazgatósága az erőteljes fellépésre újra leült tárgyalni. A tárgyalások a jelen sorok írásakor még folynak, az igazgatóság azonban máris ígéreteket tett.

Kizárási határozat

A tár-gu-mureşi Vasmunkás Szakszervezet 1938 június 23-án tartott vezetőségi ülése Hirsch Márton tagjai sorából az alapszabályok 10. §-a alapján, a munkásmozgalmat kompromittáló magatartása miatt, kizárta.

Tg.-Mureş, 1938 június 23.

Elnök: Bányai Ferenc s. k.

Jegyző: Szentmártoni I. s. k.

Steinbauer János

Steinbauer János szaktárs, a vasmunkásmozgalom rendíthetetlen harcosa, 59 éves korában hosszas betegség után Reşifán elhalt.

Steinbauer szaktárs elhunytával igen értékes tagot veszítettek el soraikból nemcsak a reşifai szaktársak, hanem az általános munkásmozgalom is. A legnehezebb időkben, 1917-ben a világháború által felkavart zivatáros állapotok idején lépett be a reşifai szakszervezetbe és azóta állandó tevékenységet fejtett ki a közös munkásügyek előbbrevitele érdekében.

A háborús években mint bizalmiférfit, öntudatos és bátor személyes magatartásával gyakran védelmére kelt a maga és munkástársai kenyérkérdéséért és a munkabérek és munkafeltételek megjavításáért, amiért sok üldöztetésben volt része az akkori STEG-üzem igazgatósága részéről. 1918 júniusában a többi reşifai bizalmiférfiakkal együtt őt is letartóztatták és a temesvári helyőrségi fogházba szállították. Kiszabadulása után elvesztette állását és kénytelen volt a távolfekvő Chirşa helységben letelepedni.

A háború után Reşifán újból elfoglalta régi állását és természetesen tartotta, hogy ismét a munkásmozgalom élére álljon. És úgy a szakmozgalomban, mint a pártmozgalomban a legfontosabb vezetőserepet töltötte be és egyben munkástársai bizalma folytán a községi tanácsnak is tagja volt, ahol értékes munkát fejtett ki.

Steinbauer szaktárs 1936-ban betegsége folytán nyugdíjba vonult. Kétizbeni üzemi baleseten esett keresztül, ami felőrölte a különben erőteljes fizikumát és végül, mint annyi más proletár, szinte élete derekán kötözött el örökre, szeretett munkástársai és hozzátartozói köréből.

A munkásmozgalomban kifejtett tevékenysége folytán Steinbauer szaktárs nemcsak Reşifán, de országos viszonylatokban is ismert és méltányolt egyéniség volt. De ezen felül nemcsak mint szaktársat és munkástársat, de mint barátot is szeretettel és tisztelettel vették körül munkástársai és barátai.

Reşifa munkássága Steinbauer szaktárs iránti tiszteletét a temetésen való nagyszámu részvételével fejezte ki. Emlékét kegyelettel őrzik meg a vasmunkásság összessége.

Kovács Ilonka

Életének virágzó korában ragadta el a kegyetlen halál Kovács Ilonkát, a cluji „Ufarom“ vegyészeti gyár alig 16 esztendőszervezett munkásnőjét.

Mélyen sajnáljuk és fájdalommal gyászoljuk Kovács Ilonkát, aki fiatal kora ellenére párhuzamot tudott vonni a szervezett és szervezetlen munkás között és ő a szervezettség útján haladt; ezen az úton kereste boldogulását. A természet vastörvényei azonban derékba törték életpályáját és tüdővészben el kellett költözön az élők sorából.

Temetése július 16-án ment végbe és ezen testületileg résztvettek a gyár összes munkásai és munkásnői. A vasas szakszervezet részéről Lengyel szaktárs mondott a sirnál megható bucsuztatót.

Emlékét a szervezett munkásság kegyelettel megőrzi.

A csehszlovákiai vas- és fémmunkások szövetségének X-ik rendes közgyűlése

Közvetlenül a július 11—14-én Prágában tartott XIV. Nemzetközi Vasmunkáskongresszus után, július 15-én nyílt meg a Csehszlovákiai Vasmunkásszövetség X. rendes kongresszusa.

A Szövetség által kibocsátott terjedelmes nyomtatott beszámoló érdekes adatokat foglal magában a Szövetségnek az elmúlt három esztendő alatti fejlődéséről. Kimutatja, hogy az 1934. évvel szemben a taglétszám 50%-kal magasabb. Jelenleg a Szövetség kereken 105 ezer tagot számlál. 1920-ban a Szövetség nem kevesebb, mint 146.766 tagot számlált és remélhető, hogy a lankadatlan felvilágosító munka által a vasiparban foglalkoztatott munkások nagyrésze ismét megnyerhető lesz a szakszervezeti mozgalom részére. A Szövetség az ország ösvasmunkásságának 37,5%-át egyesíti magában, míg a komottai Nemzetközi Vasmunkásszövetségre 9% és további 16,5% esik a Cseh Szocialista (Benes-féle párt) szakszervezetekre, amely mint harmadik nagy szakszervezet jön számításba az országban. Körülbelül 7 százaléka a vasmunkásságnak más szervezetekbe tömörült, ezekből 25% a kommunistáknál van. Mintegy 30%-a a foglalkoztatott vasmunkásoknak még szervezetlen.

A jelentés szerint az elmúlt időszakot erős tevékenység jellemzi. Nem kevesebb, mint 654 bérmozgalmat kellett levezetni, 621.708 érdekelt képviselővel, hogy a fizetések és munkafeltételek a konjunkturával összhangba hozassanak. Ebből kifolyólag 126 sztrájk és kizárás származott, amelyek csekély kivétellel sikeresen végződtek. A jelentés időszaka alatt 89 új kollektív szerződés kötött, amelyek 119 üzemre, 25.787 alkalmazottra vonatkoznak, továbbá 32 pótszerződés, amelyek 85 üzemre, 15 459 alkalmazottra vonatkoznak. Összesen az 1937. év végén a csehszlovák vasiparban 570 bérszerződés volt érvényben, amelyek 213.705 munkás és munkásnőre vonatkoznak.

A 453 üzemben felállított üzemi bizottságokban, amelyek összesen 2371 tagot számlálnak, a Csehszlovák Vasmunkásszövetség 1080, a komottai Nemzetközi Vasmunkásszövetség 366, a többi szabadszervezetek pedig 41 helyet foglalnak el, úgy hogy a szabadszervezetekre összesen tehát 1487 küldött esik, ami az összes bizottsági tagok kb. 64%-ának felel meg. A Cseh Szocialista Vasmunkás szövetségnek 421 megbizottja van, ami 18%-nak felel meg, úgy hogy a három szakszervezetnek összesen 1908 megbizottja van, vagyis 80%-on felül. A kommunistáknak van 178 megbizottjuk, ami 7,5%, a keresztényszocialistáknak 70 megbizottjuk, vagyis kereken 3%, a cseh és német sárga szervezeteknek 119 megbizottjuk van, vagyis 5%.

A munkanélküliség az utolsó időszakban jelentősen csökkent; míg 1934-ben még a tagoknak 29,96%-a volt munkanélküli, ez az arányszám 1936-ban 16,17%-ra, 1937-ben 7,02%-ra süllyedt. Dacára a munkaviszonyok javulásának, a szövetségi alapról mégis 24 millió csehkoronán felüli munkanélküli segély lett kifizetve, míg állami hozzájárulásként 65¹/₂ millió csehkrona, összesen tehát 90 millió csehkrona. Ezenkívül jelentékeny segélyeket folyósított a Szövetség a hátramaradtaknak sztrájk és kizárások alkalmával, betegsegély, öregségi- és rokkantsági segély címén, valamint az özvegyeknek és árváknak, mely segélyek meghaladják a 8 millió csehkoronát.

A szövetségi vagyon 15³/₄ millióról közel 37 millióra emelkedett, tehát az utóbbi időszak alatt 21 millió csehkoronával gyarapodott.

A kongresszuson mintegy 20 tagú külföldi küldöttség vett részt, akik 13 országos szövetséget képviseltek.

A kongresszus aktuális gazdasági és társadalompolitikai kérdésekkel foglalkozott. Hampl szaktárs szövetségi elnök kimerítő jelentést ad a társadalmi és gazdasági élet fejlődési irányzatáról. Ehhez a jelentéshez betérjlesztett határozati javaslat kimondja, hogy a jelenlegi gazdasági rend túllépte már a csúcspontot, úgy hogy a gazdasági élet felépítésében és megszervezésében jelentékeny változtatások keresztülvitele szükséges, hogy ezáltal a politikai bonyodalmak és a nehéz gazdasági kri-

Ezen tárgysorozati ponthoz hozott határozatban leszögezték, hogy a csehszlovákiai vasmunkásság bérnívója még mindig feljavításra szorul. Felhatalmazzák a Szövetség vezetőségét, hogy a munkabéreknek oly módon való szabályozása érdekében dolgozzék, amely a csehszlovákiai vasmunkásokat a nyugati és északkeurópai államok nivójához közelebb hozza. Továbbá követeli az egész vasmunkásság részére egységes szakmai szerződés létesítését és ezzel kapcsolatban az egyes területek és foglalkozási ágak munkabéreinek szabályozását és az ily módon egységesített szerződéseknek kötelezővé tételét az összes üzemek részére.

A kongresszus a kommunistáknak, akik levelükben a szervezeti egység létesítését kérik, oly értelmű választ küld, hogy a különböző szervezetek egyesülése csak egy bizonyos eszmei egység alapján lehetséges. A kommunista szaktársak ezen legjobban úgy munkálkodhatnak, ha mielőbb visszatérnek abba az egységes szervezetbe, amelyet egyszer megfogadotlanul elhagytak.

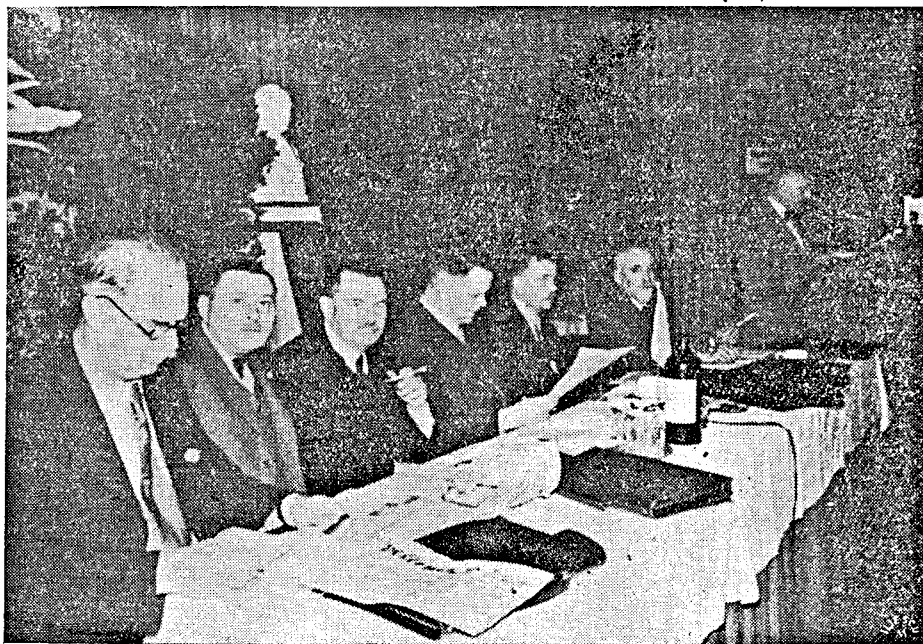
Az előterjesztett szóbeli beszámoló és jelentések körül felmerült vitában mintegy harminc küldött vett részt, akik cseh, szlovák, német, lengyel és magyar nyelven méltatták a kongresszus eddigi működését és kifejezést adnak annak a rendíthetetlen akaratuknak, hogy a köztársaságot és annak demokratikus alapjait minden áldozat árán, bármily idegen támadással szemben meg kell védeni. Majd a jelen volt 13 külállam képviselői üdvözölték és biztosították Csehszlovákiát az összes országok vasmunkásainak együttérzéséről. Szövetségünket Bartalis és Mustejiu szaktársak képviselték a kongresszuson. Mustejiu szaktárs román, majd német nyelven elmondott beszédében tolmácsolta a romániai szervezett vasmunkások testvéri üdvözlését, kijelentvén, hogy a csehszlovákiai munkásság mindig maga mellett érezheti a romániai vasmunkások szolidaritását.

A kongresszuson résztvettek a szociáldemokrata munkáspárthoz tartozó miniszter elvtársak is, Necas mérnök, a szociális ügyek minisztere és dr. Dérer igazságügyminiszter.

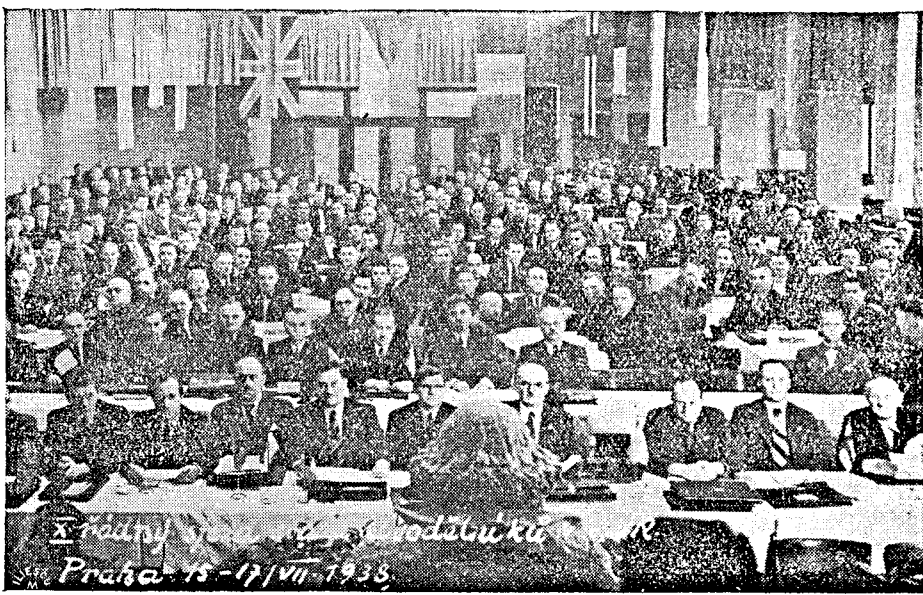
Viharos tetszésnyilvánítás mellett választotta meg a kongresszus Hampl szaktársat újból elnöknek és az összes kongresszusi határozatokat a 197 szavazatra jogosult küldött egyhangú egyetértéssel szavazta meg.

Végezetül a külföldi küldöttek nevében Krier szaktárs Luxemburgból mond köszönetet azért a szívességért, amelyben a külföldi küldöttek részesültek és kijelentette, hogy e szép országban való tartózkodásuk alatt meggyőződtek a csehszlovák nép elszántságáról, amellyel ez kész minden áldozatra, hogy szabadságát és függetlenségét megvédelmezze.

Azok a szavak, amelyeket a külföldi küldöttek a kongresszushoz intéztek, hogy a csehszlovák munkásság iránti együttérzésüket és segélykészségüket kifejezzék, nem maradnak üres szavak. Mi mindnyájan arra törekszünk, hogy országunkban Csehszlovákiáról az igazságot terjesszük, hogy a világ meggyőződjék róla, hogy itt egy bátor, munkás nép a szabadságért küzd és semmi egyéb vágya nincs, mint az, hogy békében hagyják. Legyetek meggyőződve, hogy nehéz harcokban nem lesztek egyedül, hanem az egész világ munkássága és minden igazságosan gondolkozó ember a ti oldalatokon áll. Mi mindannyian, akik külföldről hozzátok jöttünk, azt a megdönthetetlen meggyőződést visszük magunkkal, hogy a népetek ebben a gigantikus harcban, amelyet szabadságáért vív és amelyben a vasmunkások az első sorban haladnak, győzedelmesen fog kikerülni. Veletek az igazság és a jog és ezért lesz a tiétek a győzelem is!

A kongresszus elnöksége

A kongresszus résztvevői

zistól megzavart emberiség egy jobb, kiegyenlített és igazságosabb társadalmi rendet nyerjen.

Kadlec szövetségi titkár szaktárs jelentése kapcsán oly határozati javaslat hozatott, mely a szociálpolitikai követeléseket foglalja magába. Mindenekelőtt a munkaidőnek 40 órára való leszállítását és a nehéziparban a 6 órás négyes váltás (Schicht) bevezetését, továbbá a pihenő szabadságok 14 napra való felemelését, az üzemi megbizottak hatáskörének kibővítését, különösen a munkások felvétele és elbocsátása kérdésébe való beleszólást, a beteg-, öregségi-, rokkantsági- és balesetbiztosítás javítását. És végül az összes társadalompolitikai és munkaügyi törvényhozásnak egy egységes munkaügyi törvénykönyvbe való összefoglalását.

Belina szaktárs jelentést tesz az árak és munkabérek alakulásáról a kereseti viszonyok, illetve a kollektív szerződések szempontjából.

Ezeket a szavakat viharos helyeslés fogadta és a zárószavakban Hampl szaktárs hasonló helyeslés közben tette meg azt a kijelentést, hogy mi a jelen idők komolyságával teljesen tisztában vagyunk. Mi tudjuk, hogy a nagy gazdasági és szociális átalakulások főokai a politikai nyugtalanságnak. Éppen ezért, mint olyan szakszervezet, amelynek küldetése a gyárakban és üzemekben ismeretes, semmiképpen sem vetjük meg a főproblémát, amely a jelenleg folyó harc alapját képezi. Mi tud-

juk, hogy a modern szocializmus alapja a társadalmi élet megváltoztatásában rejlik. Ezért fordít elsősorban élénk figyelmet a munkásság saját állama védelmére, a demokrácia és polgári szabadság e középeurópai pillérére. Amit már oly sokszor hangsúlyoztunk, most ismétéljük: A máséra nem vagyunk, de a sajátunkat minden körülmények között megőrizzük.

Ezzel a kongresszusi munkálatok befejeződtek.

Csoportjaink közgyűlése

Braşov

Vasárnap Julius 17-én tartották meg közgyűlésüket a Brassói Vasas szaktársak, amelyen Rusu szaktárs szövetségünk titkára is részt vett.

Délelőtt 10 órakor Schusster elnök szaktárs megnyitja a közgyűlést üdvözölve a megjelent tagokat. A továbbiakban Schusster szaktárs a vezetőség múlt évi munkájáról tart beszámolót. A vezetőség 16 vezetőségi és két taggyűlést tartott a múlt évben és arra törekedett, hogy megszervezze a vasmunkásokat.

Teil szaktárs a pénztári jelentést terjeszti elő. A csoport erkölcsi jelentését Kelemen szaktárs teszi meg. Az előadó rámutat a vezetőség szervezési munkája elé hátrult nehézségekre. Gyűlési engedélyeket csak nehezen lehetett kapni és az a tény megbénította a szervezési munkálatokat. A Schiel gyárban sikerült kielégítő eredménnyel kollektív szerződést kötni. Ez a körülmény a munkásság figyelmét a szervezet iránt kellene vonza, azonban e téren is sok akadályt kell meg leküzdeni.

A gumigyár munkásai részére megindított bérmozgalom ha nem is járt teljes eredménnyel mégis a munkabérek bizonyos mértékben felemelkedtek.

Az erkölcsi és anyagi jelentést, valamint Fűzi szaktárs által tett ellenőri jelentést a közgyűlés egyhangulag tudomásul veszi.

Rusu szaktárs szövetségi titkár a szakszervezeti mozgalom fontosságáról tart előadást. Felhívja a vasmunkásokat a komoly szervezkedési munkálatok megindítására, mely uton emberibb megélhetést lehet ki-küzdeni.

Kerekes szaktárs, mély benyomást keltő előadásban ismerteti a vasmunkások napi életkörülményeit és azt a következtetést vonja le, hogy a munkásosztály, mai termelési rendszerben csak szervezeten érhet el egy magasabb életstandardot.

Az új vezetőségre vonatkozóan, a közgyűlés megbizta továbbra a régi vezetőség tagjait, hogy a csoport ügyeit vezesse. Ezen határozat szerint: Elnök Schusster, alelnök Szatmáry, jegyző Kelemen, pénztárnok Teil és ellenőrök Fűzi és Német szaktársak.

Ezután az elnök a közgyűlést bezárja.

Petrila

Petrilai vasmunkás szaktársaink június hó 2-án tartották évi közgyűlésüket Biró szaktárs elnöklete alatt. A gyűlés megnyitása után Gârbovean szaktárs a Szövetség és a kerület nevében üdvözölte a jelenlevő szaktársakat. A vezetőség jelentését Biró szaktárs és a pénztári jelentést Oprea szaktárs terjesztette elő, amelyeket a közgyűlés többek hozzászólása után tudomásul vett.

A jövő évi költségvetést a közgyűlés egyhangulag megszavazza, miután az új vezetőség megválasztására tér át. Az új vezetőségbe a következő szaktársakat választották meg:

Elnök: Biró János, alelnök: Hízsem Sándor, titkár: Szedlacsék Géza, pénztáros: Szuham József, könyvtáros: Klemencz József, vezetőségi tagok: Barkóczy Mihály, Imiling Károly, Bretila Ferenc, felügyelőbizottság: Oprea György, Nicorici Sándor, Varga József, póttagok: Altmann Lajos, Sipos Sándor, házfelügyelő: Tura János.

Gârbovean szaktárs ezután a kollektív szerződésről terjeszt elő részletes referátumot. Az előterjesztést a közgyűlés tudomásul vette és a tárgyaló bizottságba Biró és Sárk szaktársakat küldötte ki. A közgyűlés elhatározta továbbá, hogy minden tag havonta 20 lei külön járulékkal járul hozzá az otthon fenntartásához.

Több helyi ügyek elintézése után Biró szaktárs a gyűlést bezárta.

Hunedoara

A hunedoarai Vasmunkás Szakszervezet június hó 7-én tartotta évi közgyűlését a tagok teljes számu részvétele mellett.

A gyűlést Lascău elnök szaktárs nyitotta meg. Megnyitó beszédében üdvözölte a Szövetség képviselőiben megjelent Gârbovean szaktársat. Majd az év közben elhalt tagokról emlékezett meg kegyeletes szavakban.

A múlt évi jegyzőkönyvet Truţa V. szaktárs olvassa fel és ezt követően Lascău szaktárs bő és mindenre kiterjedő jelentésben számol be a vezetőség működéséről. A pénztári jelentést Florea és az ellenőri jelentést Muntean St. szaktársak terjesztették elő. A jelentéshez hozzászóltak: Planicsek, Cioara és Crişeni szaktársak. A közgyűlés a jelentéseket egyhangulag tudomásul vette.

Gârbovean szaktárs üdvözlőbeszéde után a közgyűlés az új vezetőség választására tér át. Az új vezetőség névsora a következő: Elnök Lascău Nicolae, alelnök Mărian Dumitru, titkár Truţa Vasile, pénztáros Florea Francisc; vezetőségi tagok: Iunie Iosif, Florinca Ion, Drăgan Ioan, Muntean Anton, Planicsek Petru, Cor Cornel; vezetőségi póttagok: Muntean Ştefan, Iepure Dumitru, Susam Gáspár; felügyelőbizottság: Staidler Mihai, Truţa Petru, Pripoana Rudolf; felügyelőbizottsági póttagok: Herban Francisc, Popa Ioan.

Az 1938. évi költségvetés megszavazása után a közgyűlés foglalkozott a nyugdíjasok helyzetével, valamint egy kórház építésével, a gyógyszerár felállításának szükségességével. Megbízást ad a gyűlés a vezetőségnek, hogy a Szövetség és a Confederáció segítségének igénybevételével tegye meg illetékes helyen ezen ügyben a kellő lépéseket. A gyűlést Lascău elnök szaktárs lelkesítő szavak kíséretében zárta be.

Aninoasa

Az aninoasai Vasas Szakszervezet június hó 19-én a tagok nagyszámu részvétele mellett tartotta meg évi közgyűlését.

Vechtel szaktárs meleg szavakban üdvözli a közgyűlés tagjait és miután megállapítja a közgyűlés határozatképességét, átadja a szót Gârbovean kerületi titkár szaktársnak.

Gârbovean szaktárs üdvözlőbeszéde után Péter szaktárs a múlt évi jegyzőkönyvet olvassa fel. A csoport vezetőségének múlt évi tevékenységéről Vechtel szaktárs terjeszt elő részletes jelentést. Ugy a Vechtel szaktárs, mint a pénztári és ellenőri jelentést a közgyűlés tudomásul vette. A felmentvényt a közgyűlés a régi vezetőségnek megszavazta és korelnöknek Gârbovean szaktársat választotta meg. Gârbovean szaktárs indítványozza, hogy a közgyűlés Schütz szaktársnak a szakszervezeti mozgalomban kifejtett lelkes és odaadó tevékenységéért mondjon köszönetet és az így szerzett érdeméért a csoport őt válassza meg tiszteletbeli elnöké. A közgyűlés egyhangú lelkesedéssel magáévá teszi az indítványt. Schütz szaktárs meghatótt szavakban köszöni az őt ért megtiszteltetést és igéri, hogy a jövőben is mindent megtesz, hogy kiérdemelje munkástársai bizalmát.

Gârbovean szaktárs részletes előadásban ismerteti a munkásosztály gazdasági helyzetét és a szakszervezeti mozgalom feladatait. A jelölőbizottság javaslatára a közgyűlés a vezetőségbe a következő szaktársakat választotta meg:

Elnök Crişan Avram, alelnök Bogya Alexe, titkár Kónya Albert, pénztáros Péter József, könyvtárosok Nagy László és Pop György; vezetőségi tagok: Sortan Traian, Kántor József, Szócs János, Vogel Ferenc, Schütz György és Ábrahám Péter; vezetőségi póttagok: Szilágyi Lajos, Furdui Demeter, Sortan János ellenőrzőbizottsági tagok: Hribal Károly, Bálint Sándor, Szedlacsék László; ellenőrzőbizottsági póttagok: Habocsy Lajos, Jakab Károly.

A költségvetés megszavazása után elnök szaktárs a közgyűlést bezárta.

Crişeni

A Crişeni-i (Calan) szervezett vasmunkások július 3-án tartották meg rendes évi közgyűlésüket, amelyen a Szövetség képviselőiben résztvett Gârbovean Simion zsilvölgyi kerületi titkár is. A gyűlést Meitner Ioan csoportelnök szaktárs nyitotta meg, aki a vezetőség nevében üdvözli a közgyűlés tagjait. Szilási szaktárs az elmúlt év közgyűlésének jegyzőkönyvét olvassa fel, amelyet a tagok összeségének határozatából két tag aláírásával hitelesít.

Gârbovean szaktárs rövid összefoglaló jelentést terjeszt elő a vezetőség működéséről, rámutatva a szervezkedés elé tornyosult akadályokra. Brettfeld szaktárs a pénztári, mérleg és költségvetés jelentéseit terjeszti elő. Az ellenőri jelentés után, amelyből megállapítható, hogy a pénztárkezelést a legteljesebb rendben találták, a közgyűlés a jelentéseket egyhangulag tudomásul vette. A könyvtár helyzetét Szilási könyvtárnok szaktárs ismerteti. Jelentéséből kitűnik, hogy a könyvtár

760 kötet könyvvel rendelkezik és 1800 esetben olvastak könyveket a szaktársak.

A vezetőség választására áttérve, Gârbovean szaktárs javaslatára a közgyűlés megbizta a régi vezetőséget a csoport ügyeinek továbbvitelével.

Gârbovean szaktárs jól felépített beszédben ismerteti a munkásság gazdasági és szakszervezeti problémáit. Rámutat a szakszervezet és a Szövetség, illetve kerületi szaktanács között fennálló kapcsolatokra. Beszédének további fonalán felvilágosításokkal szolgál a családtagokra kiterjedő temetkezési segély kérdésében, amelyet a kerületi szaktanácshoz tartozó szervezetek alapítottak. A családtagok temetkezési segélye a következő: gyermekek elhalálása esetén 6 éves korig 1000 lei, 6-20 évig - amennyiben a szülők eltartását élvezik - 2000 lei. Feleség elhalálása esetén a befizetett tagsági évek arányában és pedig: 1 éves tagság után 1500 lei, 2 év után 2000 lei, 3 év után 2500 lei, 4 év után 3000 lei, 5 év után 3500 lei, 6 év után 4000 lei. Hogy ezeket a segélyeket fizetni lehessen, el lett határozva a járulékok heti 1 leivel való felemelése.

A közgyűlés a járulékelemelést megelégedéssel vette tudomásul.

Gârbovean szaktárs a kollektív szerződés megkötésére irányuló memorandum szövegét olvassa fel. Kérdést intéz, hogy tudomásul veszi-e a közgyűlés a memorandum felterjesztését az igazgatósághoz? A közgyűlés lelkes tapssal ad kifejezést a memorandum jóváhagyásának és elhatározza, hogy azt minél hamarabb nyujtsák át az igazgatóságnak.

A költségvetés megszavazása után, amelyben a bevétel és kiadás tételei 57.000 leiben van meghatározva, az elnök a közgyűlést bezárja.

Oradea

Oradea vasmunkásmozgalma az utóbbi hónapok folyamán nagyon legyengült. Az oradeai vasmunkások is szükségét érezték már annak, hogy ezt az áldatlan állapotot felváltsák egy erőteljes szervezkedési akcióval, amelyen keresztül gazdasági és minden irányu érdekeiket hathatósan megtudják védeni. A csoport visszaállításáért oradeai szaktársainkkal együtt Pálffy szaktárs követett el mindent, ami teljes sikerrel is járt.

Julius 1-én este 8 órakor alakuló gyűlést tartottak szaktársaink, amelyen Szövetségünket Pálffy szaktárs képviselte. A gyűlésen Knezsinek szaktárs elnököt, aki röviden ismertette azokat az okokat, amelyek a vasascsoporthoz fejlődését gátolták és szolidaritásra hívja fel a szépszámban megjelent vasas szaktársakat, mint amely egyedül záloga annak, hogy szebb jövőt, boldogabb életlehetőségeket teremtsünk a vasiparban dolgozók számára. Tóth szaktárs a „Phöbus” vasgyár, Klein a „Florenca”, Knezsinek a „Rippner” gyári munkásság helyzetét ismertették.

Pálffy szaktárs a szakszervezeti mozgalom általános irányelveit és céljait ismertette nagyhatású beszédében. Bejelentette továbbá, hogy a vasas Szövetség a szaktársak szervezkedési törekvésének tág teret nyitott s most már a vasasok lelkesedésétől, odaadó munkájától és együttérzésétől függ a szakszervezet naggyátétele.

A Szövetség visszavette tagjai sorába a kizárt három vezetőségi tagot, névszerint: Knezsinek Gyula, Nagy István és Török János szaktársakat. Ugyancsak bejelentette Pálffy szaktárs, hogy a jövőben a helyicsoporthoz működését illetően a Szövetséghez tartozik közvetlenül felelősséggel.

Pálffy szaktárs bejelentését a megjelent szaktársak megelégedéssel vették tudomásul.

Ezek után az alakulógyűlés a vezetőség választására tér át, amelynek tagjai lettek: elnök Tóth József, alelnök Nagy István, titkár Knezsinek Gyula, jegyző Halász Dezső, pénztáros Szilágyi István, ellenőrök Fischer Béla és Balogh Mihály.

Több helyi ügy letárgyalása után a lelkes hangulatú közgyűlést az elnök bezárta.

A „Vulcan” gépgyár nyeresége. Amidőn az „Astra” vagon és motorgyár Rt. konzernjét a Reşiţa és a Malaxa művek átvették, a „Vulcan” gyár az „Astra” konzern régi tulajdonosainak birtokában maradt, akik a vállalatot reorganizálták. A reorganizált vállalat az elmúlt évben élénk üzleti tevékenységet fejtett ki és rentabilitása növekedett. Az 1937. évben a vállalat 100 millió lei részvénytőke és 6,112,491 lei tartalékalap mellett 5,458,848 lei tiszta nyereséget ért el. A vállalat investícióinak összege 238,340,371 lei, amellyel szemben 142,219,526 leies amortizációs tartalék áll, vagyis a „Vulcan” gépgyár investícióinak több, mint 50 százalékát amortizálta. A „Vulcan” és az „Unio” rézhenger-műveinek kihasználására megalakult „Laromet” 220 millió lei részvénytőkéjű rézhengermű vállalat alapításában is jelentős tőkével vett részt a „Vulcan”. A mérleg szerint 157,420,587 leivel van érdekelve a „Vulcan” gyár a „Laromet”-nél.

OTTO BAUER

A modern szocialista mozgalom legkiválóbb teoretikusa, a nemzetközi munkásmozgalom egyik legnagyobb büszkesége: Otto Bauer 57 éves korában július 4-ére virradó éjjel, szívszélhűdés következtében, hirtelen meghalt Páris egyik szállodájában.

Ezzel egy páratlanul gazdag, termékeny és tevékeny élet zárult le. A haláláról érkező hír megdöbbenést és mély részvétet váltott ki mindenütt a nemzetközi munkásmozgalom soraiban, amelynek Otto Bauer legkimagaslóbb szellemi vezetőbégénisége volt. Mélyéges emberisége már egyetemi hallgató korában a kitagadott tömegek felé sodorják. Ezeknek él. Ezek szolgálatába állítja ragyogó képességeit s az ezek jobb sorsra juttatásáért való kemény küzdelem volt életének tartalma.

Otto Bauer nagyszerű képességei révén hamarosan egyik számottevő vezetőférfia lesz az ausztriai munkásmozgalomnak, de a nemzetközi munkásmozgalomban is felfigyelnek a fiatal tudósra, a ragyogó tollu szocialista íróra és szuggesztív erejű szónokra.

Az 1918-ban megalakult fiatal osztrák köztársaság életében igen jelentős szerepet játszott. Ő volt az osztrák köztársaság első külügyminisztere s ebben a minőségben részt vett a béketárgyalásokon, ahol a népek önrendelkezési jogára hivatkozva, népszavazás rendelkezését kéri, hogy az osztrák nép szabadon döntsön a Németországhoz való csatlakozás kérdésében. Meggyőződéses híve volt ennek a csatlakozásnak s az Anschlussra vonatkozó pontot csak 1933-ban törölték a párt programjából. Otto Bauer érvei azonban nem találtak meghallgatásra akkor, hogy majd 20 év múltán Hitler a maga módján hajtsa végre azt, amit Otto Bauertől megtagadtak. Hitler győztesként ünnepelteti magát, Otto Bauer mint emigráns halálozik el Párisban.

A háboru előtt keletkezett úgynevezett „austro-marxista” elméleti irányzatnak ő az egyik vezetőbégénisége, sőt megalkotója. Arra törekszik, hogy azt, ami maradandó és ledönthetetlen a marxizmusban, az újabb gazdasági fejlődésből adódó tudományos megállapításokkal egészítse ki. A szabadság- eszméknek megrendíthetetlen harcosa volt, mivel úgy látja, hogy csak ezek viszik előre az emberiséget.

Párisban nagy tervekkel foglalkozott. Hirtelen bekövetkezett halála azonban véget vetett terveinek és vágyainak.

Július 6-án temették el. A szocialista munkásinternacionálé képviselőjében Louis Bronchère és Friedrich Adler jelent meg. A francia szociáldemokrata párt teljes vezetősége vonult ki. élén Leon Blummal.

Elhunytá mérhetetlen vesztesége a nemzetközi munkásmozgalomnak és soha el nem homályosuló emléke előtt megilletődötten állunk mi is.

Négyszázmillió e ö'get kapott a hadügyminiszteriumtól az Uzinele Metalurgice din Copşa Mică și Cugir. Az Uzinele Metalurgice din Copşa Mică și Cugir általi érdekeltségű nehézipari vállalat, amely főképpen hadianyagok gyártásával foglalkozik, most tette közé 1937 évi mérlegét, amelyben sem nyereséget sem veszteséget nem mutat ki az elmúlt üzletévben. Az investíciók a mérlegben 815 177.856 lejjelel szerepelnek, amellyel szemben az amortizációs alap 289.419.077 lejt tesz ki. Az Uzinele Metalurgice din Copşa Mică și Cugir jelentős megrendeléseket kapott a hadügyminiszteriumtól, amely a megrendelésekre 410 millió 616.000 lejes előleget folyósított.

Nemzetközi munkaügyi konferencia

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal igazgatójának jelentése

(Folytatás)

A polgári lakosság szükségleteinek kielégítése a fegyverkezés szükségével szemben másodrangu szerepre süllyedt. A külkereskedelmet nemzetvédelmi célok szolgálatába állították. Ilymódon persze a munkanélküliség csökkenése csak muló jelenségnek tekinthető, mert a mai helyzetben elvetett mag a munkapiac jövő helyzetének leromlását érleli. Előbb vagy utóbb — valószínűleg igen rövid időn belül — muszáj lesz a fegyverkezés költségeit szűkebbre szorítani. Az esetben, ha a fegyverkezési költségek csökkentése egybeesnek a kereskedelmi forgalom stagnálásával, úgy az állami rendelkezések csökkenése a lázas fegyverkezés éveiben megnövekedett közadósságokkal együtt a legsúlyosabb krízist váltaná ki.

Ily körülmények között, a munkapiac mai tevékenységét nézve, csak az ostoba érezhet örömet. A jelenlegi helyzet, amely távolról sem jogosít korlátlan optimizmusra, széleskörű óvintézkedések megtételére kell ösztönözzön, mert csak ezáltal lehet az emberiséget fenyegető veszedelem elhárítását remélni.

Az elmúlt évben a társadalombiztosítás területén elért eredmények összefoglalása körül Harold Butler, a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal igazgatója megállapítja, hogy a társadalombiztosítás 1929 ben, a gazdasági krízis kitörésekor elért nivóját az ily intézményekkel rendelkező államok ismét elérték. Egyes országokban, éppen a gazdasági krízis kiváltotta bajok, — amelyek azelőtt az illető országokban teljesen ismeretlenek voltak, — orvoslása érdekében egyes szociális intézmények jelentős fejlődést értek el. Az a tény, hogy a bizonytalanság és gazdasági változások mai idejében felismerték a szociális óvintézkedések kiszélesítésének és fejlesztésének szükségét, a jelen pillanat szociális gondolkodásának jellemzőjét képezi. A szociális defláció, a szociális szolgáltatások megszorításának a krízis idején alkalmazott ósdi politikája ma már nem talál követőkre.

Az alábbiakban a társadalombiztosítás területén elért eredmények illusztrálására néhány számadatot idézünk. Így pl. az amerikai Egyesült-Államokban 1937-ben 37 millió munkavállaló tartozott az agkori biztosítás kötelekébe. A Norvégiában bevezetett agkori biztosítás jellemzője, hogy a biztosítottak erre a célra nem fizetnek külön járulékot. Dániában a 60 évet betöltött munkás már járadékot élvez, ott is anélkül, hogy e célra külön járulékot kellene fizetni. Új-Zélandban most dolgoznak az állami társadalombiztosítás újjászervező tervzetén, amely az egész lakosság előnyére szolgál.

Külön említést érdemelnek azok a mind élenkebb és általánosabb törekvések, amelyek a mezőgazdasági munkások biztosítását célozzák. Egyes országokban már meg is kezdtek a munkásokra való kiterjesztését és előreláthatólag ez a törekvés az elkövetkező években általánossá válik.

De a jelentés szerzőjének ebben a fejezetben sem sikerül aggodalmaskodását eltítkolni, mondván: „a jelenlegi gazdasági és politikai viszonyok között ezeket az eredményeket, sajnos nem lehet biztosítottak tekinteni. Maradandóságuk a politikai és gazdasági problémák megoldásától függ. Ugyanis nem hangsúlyozhatjuk eléggé, hogy egészséges gazdasági viszonyok nélkül maradandó fejlődést elérni nem lehet, viszont a gazdasági élet felvirágzása is csak akkor lehetséges, ha a népek közötti béke álom helyett valósággá válik.”

A munkaidő tartamának problémáját vizsgálva, a jelentés rámutat arra, hogy a munkaidő lecsökkentése, amelyet kezdetben mint a krízis társadalmi kihatásainak leküzdésére szolgáló intézkedést alkalmaztak, lassan-lassan a társadalmi fejlődés követelménye lett. A 40 órás munkaidőnek Franciaországban való alkalmazásáról beszélve — amely nem járt az egész vonalra kielégítő eredménnyel, amit e munkaidőnek ellenségei a 40 órás munkahét

általános kompromittálására igyekeztek felhasználni, — a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal igazgatója rámutat azokra az okokra, amelyek hozzájárultak ahhoz, hogy a munkaidő lecsökkentése Franciaországban ne váltsa be a hozzáfűzött és kívánatos reményeket. Ezek közé tartoznak a pénzügyi intézkedések, a tőke pánikszerű menekülése, az életszükségletek hirtelen megráglulása, a nemzetközi politikai helyzet, amelyek mind közrejátszottak abban, hogy a munkaidő lecsökkentésének jó hatásai minél szűkebb térre szorulanak. Ezzel szemben Amerikában és Új-Zélandban, ahol a munkaidő csökkentését kedvező körülmények között vitték keresztül, gyakorlatilag keresztülvihetőnek és következményeiben hasznosnak bizonyult.

A munkaidőről szóló fejezet befejező sorai rámutatnak arra, hogy a fegyverkezés mai versengésének időszaka is korlátokba ütközik. Amikor ez a versengés alábbhagy, valószínűleg bekövetkezik annak a megállapítása, hogy a technika és a munkamódszer hatalmas lépésekben fejlődtek, hogy a termelés meggyorsult, hogy az emberi munkaerő és anyagok megtakarítása tekintetében újabb eszközöket fedeztek föl. Ily körülmények között a munkaidő leszállítását követelő kiáltások kiélesednek. A probléma nemcsak hogy napirenden marad, hanem megoldása sokkal szükségsebbé válik, mint valaha. Dacára annak, hogy a legtöbb országban a maximális tevékenységgel dolgozó hadiipar mindent megtett, hogy a munkaidő lecsökkentésére irányuló mozgalmat időlegesen szünetelésre kényszerítse, mégsem tételezhetjük fel, hogy annak örök időkre végeszakadt.

A körülményekhez való alkalmazkodás kényszerűsége minél inkább nyilvánvalóvá válik. Egyes ipari és kereskedelmi ágakban 40 órát dolgoznak, másokban 42, 44, 46, 48, 30, 35 vagy 36 óra a munkaidő. Az általános egysegítés lehetetlen. Epp így lehetetlen a munkaidő lecsökkentésének általános alkalmazása is. Fokozatosan, termelési és kereskedelmi áganként kísérlik meg a munkaidő megrövidítését. És jól van ez így, mert egyes országokban és iparágakban más módon ezt a követelményt nem is lehet megvalósítani.

Harold Butler jelentésének utolsó fejezetében a következőket mondja: „Amikor a Munka Nemzetközi Szervezetét megalkották, annak épületét a letűnt idők „laissez faire, laissez aller” (mindent a maga szabad útjára hagyni) jelszavára építették. Minden állam ahhoz a gazdasági berendezkedéshez ragaszkodott, amely az egyéni vállalkozáson és szabad versenyen alapult, a társadalmi fejlődést legfeljebb mint mellékjelenséget ismerték. Mégis, a vezető népek megértették a gazdasági rendszer elviselhetőbbé tételének szükségét. Az egyes országok munkásvédelmi törvények alkatasára irányuló kísérleteit azonban minduntalan lefékeztek, mert — okkal vagy ok nélkül — a nemzetközi verseny megnehezítésétől tartottak. Tehát a Munka Nemzetközi Szervezetre hárul a feladat, hogy megtalálja a megoldást a társadalmi fejlődésnek nemzetközi méretekben való érvényesítésére.

„Hogy a társadalmi igazságosság a világbéke alapjává válhasson, ahhoz — ismételjük — a népek közötti gazdasági kiegyenlítés szükséges. Amíg azonban, — mint ahogy ma még ez a valóság — egyes országok szegénységben sanyalódnak, társadalmi igazságosságról nem beszélhetünk. Tehát ebben az irányban is nemzetközi méretű megoldásra van szükség. A Munka Nemzetközi Szervezete persze egyedül képtelen ezt az óriási horderejű kérdést megoldani. De ennek az intézménynek is kötelessége már alkotmányánál fogva is, ezen óriási átalakulások szükségét és elháríthatatlanságát feltárni. Hátra van még, hogy végül a népek is értsék meg a Munka Nemzetközi Szervezete törekvéseinek magasztosságát és keressék meg a módját, hogy azokat az egész emberiség javára a gyakorlatba ültessék.

(Vége.)